Elektroninio dokumento išrašas

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

SPRENDIMAS

2026 m. spalio d. Nr. 3R- (2.13-1.E)
Vilnius

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) 2025-04-17 gavo [DUOMENYS NESKELBTINI](toliau – Pareiškėja) 2025-04-16 skundą (Inspekcijoje reg. Nr. 1R-2458 (2.13 Mr)) ir 2025-07-18 skundo papildymą (Inspekcijoje reg. Nr. 1R-4708 (2.13 Mr)) (toliau kartu – skundas) dėl [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Skundžiamas asmuo) veiksmų, tvarkant Pareiškėjos nepilnamečių vaikų asmens duomenis.

Skunde Pareiškėja paaiškino, kad 2025-04-08 Skundžiamas asmuo priėmė sprendimą panaikinti jos sutuoktinio leidimą laikinai gyventi Lietuvoje (toliau – Sprendimas). Pareiškėja nurodė, kad Skundžiamas asmuo, priimdamas minėtą Sprendimą, tvarkė ir jos vaikų asmens duomenis - rėmėsi informacija apie Pareiškėjos vaikų darželio lankymą bei kita informacija apie vaikus. Skunde nurodyta, kad Skundžiamas asmuo neinformavo Pareiškėjos bei jos sutuoktinio (vaikų tėvų) apie vaikų asmens duomenų rinkimą. Pareiškėja taip pat nurodo, jog ji (ir jos sutuoktinis) nedavė sutikimo naudoti vaikų asmens duomenis migracijos procedūrose bei pažymi, kad vaikų asmens duomenų naudojimas priimant Sprendimą yra nepagrįstas ir perteklinis, nes su vaikais susijusios aplinkybės nėra pagrindas sprendžiant dėl leidimo gyventi Lietuvoje panaikinimo. Pareiškėja Inspekcijai taip pat nurodė, kad Skundžiamo asmens Sprendimas buvo panaikintas [DUOMENYS NESKELBTINI] Regionų administracinio teismo sprendimu (toliau – Teismo sprendimas). Pareiškėja nurodė, kad Teismo sprendime yra pripažinta, kad Skundžiamo asmens 2025-04-08 Sprendimas buvo nepagrįstas ir neteisėtas; Pareiškėjos teigimu, ši aplinkybė yra esminė sprendžiant dėl Skundžiamo asmens veiksmų tvarkant Pareiškėjos vaikų asmens duomenis.

Skunde Pareiškėja nurodė mananti, kad Skundžiamas asmuo savo veiksmais pažeidė BDAR[1] 5 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose įtvirtintus asmens duomenų tvarkymo principus bei BDAR 6 ir 14 straipsnius.

Inspekcija, pagal savo kompetenciją išnagrinėjusi Pareiškėjos skundą,

n u s t a t ė:

Inspekcija 2025-06-10 raštu Nr. 2R-2588 (2.13 Mr) kreipėsi į Skundžiamą asmenį, nurodydama pateikti informaciją įgyvendinant atskaitomybės principą.

Inspekcijoje 2025-08-12 gautas Skundžiamo asmens atsakymas (Inspekcijos reg. Nr. 1R-3721 (2.13 Mr)) (toliau – Atsakymas).

Atsakyme Skundžiamas asmuo nurodė, kad Pareiškėjos sutuoktiniui buvo išduota ES leidimo laikinai gyventi kortelė, galiojanti iki 2025-09-23. Skundžiamas asmuo paaiškino, kad gavęs informaciją, kad Pareiškėjos sutuoktiniui 2022-01-15 buvo išduotas leidimas gyventi Danijoje, Skundžiamas asmuo pradėjo tikrinimą, siekdamas nustatyti, ar nėra Lietuvos Respublikos įstatymo

[1] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR).

„Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – UTPĮ) 106 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatyto pagrindo panaikinti teisę laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Šiuo tikslu buvo atliktas Pareiškėjos ir jos sutuoktinio deklaruotos gyvenamosios vietos patikrinimas bei patikrinti duomenys apie jų nepilnamečius vaikus Mokinių registre. Skundžiamo asmens teigimu, duomenys apie vaikus buvo tikrinami siekiant nustatyti, ar jie lanko ugdymo įstaigas Lietuvoje, ir tokiu būdu įvertinti faktinę Pareiškėjos sutuoktinio gyvenamąją vietą. Įvertinęs surinktus duomenis, Skundžiamas asmuo padarė išvadą, kad Pareiškėjos sutuoktinis buvo išvykęs gyventi iš Lietuvos Respublikos ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui, todėl Sprendimu panaikino jo teisę laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ir ES leidimo laikinai gyventi kortelę. Atsakydamas į Pareiškėjos argumentus dėl nepilnamečių vaikų duomenų tvarkymo be sutikimo, Skundžiamas asmuo nurodė, kad vaikų asmens duomenys buvo tvarkomi ne sutikimo pagrindu, o vykdant viešosios valdžios funkcijas ir įgyvendinant teisės aktuose nustatytus įgaliojimus, susijusius su UTPĮ. Skundžiamas asmuo taip pat nesutiko su Pareiškėjos teiginiu, kad vaikų duomenų naudojimas buvo nepagrįstas ar perteklinis, pažymėdamas, kad buvo renkama informacija apie Pareiškėjos sutuoktinio faktinę gyvenamąją vietą, o duomenys apie vaikų ugdymą buvo vienas iš vertintų kriterijų. Be to, Skundžiamas asmuo nurodė, kad nepilnamečių vaikų duomenys buvo tvarkomi ne tik siekiant nustatyti faktinę Pareiškėjos sutuoktinio gyvenamąją vietą, bet ir vertinant galimą priimamo sprendimo poveikį nepilnamečių vaikų teisėms bei interesams.

Dėl skundo dalies, susijusios su nepilnamečių vaikų asmens duomenų tvarkymu

Asmens duomenų tvarkymą reglamentuoja BDAR ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas (toliau – ADTAĮ).

Pagal BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punktą asmens duomenys turi būti tvarkomi teisėtu, sąžiningu ir duomenų subjektui skaidriu būdu (teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo principas).

Pagal BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punktą asmens duomenys turi būti adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia tikslams, dėl kurių jie tvarkomi, pasiekti (duomenų kiekio mažinimo principas).

Pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalį asmens duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu taikoma bent viena iš šio straipsnio a-f punktuose nustatytų sąlygų.

Pažymėtina, kad iš Inspekcijai pateikto Skundžiamo asmens Sprendimo turinio matyti, kad Skundžiamas asmuo pagal kompetenciją vertinamo Pareiškėjos sutuoktinio teisės laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje klausimą. Tyrimo metu Skundžiamas asmuo tvarkė Pareiškėjos ir jos sutuoktinio nepilnamečių vaikų asmens duomenis: 1) tikrino Gyventojų registro duomenis, siekiant nustatyti vaikų deklaruotą gyvenamąją vietą; 2) tikrino Mokinių registro duomenis, iš kurių siekė nustatyti ar Pareiškėjos vaikai lanko švietimo įstaigą Lietuvoje. Skundžiamas asmuo nurodė, jog nustatė aplinkybes apie vieno iš Pareiškėjos vaikų išvykimą iš ugdymo įstaigos, kurio priežastis buvo nurodyta išvykimas gyventi ir mokytis į užsienį. Sprendime taip pat nurodyta, kad duomenų apie kitą Pareiškėjos vaiką Mokinių registre nebuvo. Šiais duomenimis Skundžiamas asmuo rėmėsi darydamas išvadą dėl asmens išvykimo gyventi iš Lietuvos Respublikos ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui.

Skundžiamas asmuo Atsakyme nurodė, kad duomenys apie Pareiškėjos ir jos sutuoktinio nepilnamečius vaikus buvo tikrinami siekiant nustatyti, ar Pareiškėjos sutuoktinis faktiškai gyvena Lietuvos Respublikoje, ar užsienio valstybėje. Skundžiamas asmuo taip pat paaiškino, kad vaikų asmens duomenys buvo tvarkomi ne tėvų sutikimo pagrindu, o vykdant viešosios valdžios funkcijas.

UTPĮ 141 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Migracijos departamentas turi teisę iš Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių neatlygintinai gauti duomenis, kurių reikia funkcijoms, susijusioms su užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje nustatymu, atlikti. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta Migracijos departamento teisė reikalauti, gauti ir tvarkyti duomenis, dokumentus bei kitą informaciją, reikalingą sprendimams dėl užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje priimti.

Inspekcija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju Pareiškėjos nepilnamečių vaikų asmens duomenų tvarkymas atitiko BDAR 6 straipsnio 1 dalies e punkto reikalavimus, nes duomenys buvo tvarkomi vykdant Skundžiamam asmeniui UTPĮ pavestas funkcijas, susijusias su užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje nustatymu, ir remiantis UTPĮ 141 straipsnyje nustatytais įgaliojimais gauti bei tvarkyti tokiems sprendimams priimti reikalingus duomenis.

Inspekcija pažymi, jog vien Pareiškėjos nurodyta aplinkybė, kad ji ir jos sutuoktinis nebuvo davę sutikimo tvarkyti nepilnamečių vaikų asmens duomenis, nesudaro pagrindo laikyti tokį duomenų tvarkymą neteisėtu, kadangi nagrinėjamu atveju duomenys buvo tvarkomi ne sutikimo pagrindu, o vykdant UTPĮ Skundžiamam asmeniui pavestas funkcijas ir naudojantis šiame įstatyme nustatytais įgaliojimais.

Inspekcija taip pat įvertino, ar Pareiškėjos nepilnamečių vaikų asmens duomenų tvarkymas buvo proporcingas siekiamam tikslui. Nustatyta, kad Skundžiamas asmuo tvarkė duomenis apie nepilnamečių vaikų deklaruotą gyvenamąją vietą ir ugdymo įstaigos lankymą, siekdamas nustatyti Pareiškėjos sutuoktinio faktinę gyvenamąją vietą bei įvertinti jo teisės laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje pagrindų egzistavimą. Skundo nagrinėjimo metu nenustatyta, kad būtų buvę tvarkomi kiti, su šiuo tikslu nesusiję ar pertekliniai nepilnamečių vaikų asmens duomenys. Todėl Inspekcija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju tvarkytų duomenų apimtis buvo proporcinga siekiamam tikslui.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, daroma išvada, kad Skundžiamas asmuo, rinkdamas ir tvarkydamas Pareiškėjos nepilnamečių vaikų asmens duomenis, vykdė jam teisės aktais pavestas funkcijas ir turėjo BDAR 6 straipsnio 1 dalies e punkte nustatytą teisinį pagrindą tokiam duomenų tvarkymui. Taip pat nustatyta, kad tvarkytų duomenų apimtis buvo proporcinga siekiamam tikslui, o pertekliniai duomenys tvarkomi nebuvo. Todėl nagrinėjamu atveju BDAR 6 straipsnio reikalavimų, BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtinto teisėtumo principo bei BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtinto duomenų kiekio mažinimo principo pažeidimas nenustatytas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta skundas dalyje dėl neteisėto Pareiškėjos nepilnamečių vaikų asmens duomenų tvarkymo atmetamas kaip nepagrįstas.

Dėl skundo dalies, susijusios su informavimo pareigos įgyvendinimu

BDAR 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad tais atvejais, kai asmens duomenys gaunami ne iš duomenų subjekto, duomenų valdytojas privalo duomenų subjektui pateikti šiame straipsnyje nurodytą informaciją. Tačiau pagal BDAR 14 straipsnio 5 dalies c punktą ši pareiga netaikoma, jeigu asmens duomenų gavimas arba atskleidimas yra aiškiai nustatytas Europos Sąjungos arba valstybės narės teisėje, kuri taikoma duomenų valdytojui ir kurioje nustatytos tinkamos teisėtų duomenų subjekto interesų apsaugos priemonės.

Skunde Pareiškėja nurodė, kad ji ir jos sutuoktinis nebuvo informuoti apie jų nepilnamečių vaikų asmens duomenų rinkimą ir naudojimą migracijos procedūros metu.

Skundžiamas asmuo Inspekcijai paaiškino, kad Pareiškėjos nepilnamečių vaikų asmens duomenys buvo gauti iš valstybės registrų vykdant UTPĮ nustatytas funkcijas, susijusias su užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje nustatymu. Skundžiamas asmuo taip pat nurodė, kad atskiro informavimo apie šių asmens duomenų gavimą nepilnamečiams vaikams ar jų atstovams neteikė, nes laikė, kad nagrinėjamu atveju taikytina BDAR 14 straipsnio 5 dalies c punkte nustatyta išimtis.

Skundo nagrinėjimo metu Inspekcija nustatė, kad Skundžiamas asmuo Pareiškėjos nepilnamečių vaikų asmens duomenis gavo ne iš pačios Pareiškėjos ar jos nepilnamečių vaikų, o iš valstybės registrų, t. y. Gyventojų registro ir Mokinių registro.

Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu atveju nepilnamečių vaikų asmens duomenys buvo gauti ne iš pačių duomenų subjektų, o iš valstybės registrų, vertinant Skundžiamo asmens pareigą informuoti duomenų subjektus taikytinos BDAR 14 straipsnio nuostatos.

BDAR 14 straipsnio 5 dalies c punkte nustatyta, kad duomenų valdytojui netaikoma pareiga teikti informaciją pagal BDAR 14 straipsnio 1–4 dalis, kai duomenų gavimas arba atskleidimas yra aiškiai nustatytas Europos Sąjungos arba valstybės narės teisėje, taikomoje duomenų valdytojui, ir joje numatytos tinkamos duomenų subjekto teisėtų interesų apsaugos priemonės.

Nagrinėjamu atveju UTPĮ 141 straipsnio 1 dalyje Migracijos departamentui suteikta teisė iš valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių gauti duomenis, reikalingus jo funkcijoms, susijusioms su užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje nustatymu, atlikti. Minėta nuostata nesuteikia Migracijos departamentui neribotos teisės gauti asmens duomenis, nes duomenų gavimas siejamas su jų reikalingumu konkrečioms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms vykdyti.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas 2024 m. lapkričio 28 d. sprendime byloje C-169/23 *Másdi*[2] išaiškino, kad vertinant BDAR 14 straipsnio 5 dalies c punkto taikymą turi būti patikrinta ne tik tai, ar duomenų gavimas yra nustatytas nacionalinėje teisėje, bet ir tai, ar nacionalinėje teisėje numatytos tinkamos duomenų subjekto teisėtų interesų apsaugos priemonės.

Vertindama šios sąlygos įgyvendinimą, Inspekcija atsižvelgia į tai, kad UTPĮ 141 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas duomenų reikalingumo kriterijus riboja Migracijos departamento teisę gauti duomenis tik tiek, kiek tai būtina jo funkcijoms atlikti. Be to, duomenų gavimas iš valstybės registrų vykdomas ne Migracijos departamento nuožiūra, o teisės aktų nustatyta tvarka. Registrų duomenų teikimą reglamentuojantys teisės aktai nustato duomenų teikimo sąlygas, tvarką ir apribojimus.

Atsižvelgdama į tai, kad nagrinėjamu atveju asmens duomenų gavimas buvo aiškiai nustatytas nacionalinėje teisėje, o tokiam duomenų gavimui taikomi teisės aktuose nustatyti būtinybės, duomenų teikimo ir naudojimo apribojimai, Inspekcija sprendžia, kad buvo pagrindas taikyti BDAR 14 straipsnio 5 dalies c punkte nustatytą išimtį, todėl Skundžiamam asmeniui nekilo pareiga pagal BDAR 14 straipsnio 1–4 dalis atskirai informuoti Pareiškėją kaip nepilnamečių vaikų atstovę apie šių asmens duomenų gavimą iš valstybės registrų.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, daroma išvada, kad Skundžiamas asmuo BDAR 14 straipsnio reikalavimų nepažeidė, todėl skundas šioje dalyje atmetamas kaip nepagrįstas.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, ir vadovaujantis ADTAĮ 31 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Inspekcija

n u s p r e n d ž i a:

1. Pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.
2. Apie priimtą sprendimą informuoti Pareiškėją ir Skundžiamą asmenį.

Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius).

Direktoriaus pavaduotoja,
Pavaduojanti direktorių Danguolė Morkūnienė

[2] 2024 m. lapkričio 28 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (trečioji kolegija) sprendimas byloje C-169/23 *Másdi* (Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság prieš UC), ECLI:EU:C:2024:988.